Kiselo & Slatko no.24 - Ljudi su od snova, snovi su od peska (2)

Autor Dejan StojiljkoviÄ‡
Ñ•Ñ€ÐµÐ´Ð°, 14 Ð¼Ð°Ñ€Ñ, 2007

LJUDI SU OD SNOVA,

SNOVI SU OD PESKA

NIL
GEJMEN: demonski glas stripa u raju "lepe" knjiÅ¾evnosti (DRUGI DEO)

Nil Gejmen je verovao da
je strip autor, sve dok mu na nekoj zabavi jedan od prisutnih gostiju, inaÄ•e
urednik knjiÅ¾evnog dodatka lokalnih novina, nije objasnio da je to što on radi
zapravo literarno ostvarenje. Gejmen Ä‡e kasnije u jednom priseÄ‡anju na ovaj
dogaÄ‘aj reÄ‡i da se oseÄ‡ao kao Å¾ena koju su upravo obavestili da nije
prostitutka veÄ‡ poÄ•asna gošÄ‡a ("I suddenly felt like someone who had been
informed that she wasn't a hooker, that in fact she was a lady of the
evening.", Los Angeles Times, 2001).

Gejmen je još u vreme dok je radio Sandmana, pa i ranije,
pisao kratke pripovetke. Deo njih sabran je u zbirku "Smoke And
Mirrors", zatim je napisao i knjigu za decu (uzgred reÄ•eno, ima ih dvoje)
pomalo Ä•udnog naslova "Dan kada sam menjao tatu za
zlatnu ribicu". Radilo se u stvari o slikovnici koju je ilustrovao,
naravno, Dejv Mek Kin.

Kod nas je od
Gejmenove proze u jednom broju magazina Znak Sagite objavljena starija priÄ•a
"Trolov Most". Radi se o postmodernoj storiji o klasiÄ•nom engleskom
japiju koji kroz intimnu potragu za izgubljenim detinjstvom (a moÅ¾da i
izgubljenom dušom?) upoznaje sebe samog u vidu nakaznog stvorenja nastanjenog
ispod mosta nedaleko od kuÄ‡e u kojoj je roÄ‘en.

IzdavaÄ•ki atelje "Polaris" dr Zorana Å½ivkoviÄ‡a je zatim objavio roman "NikadoÄ‘ija" koji
je nastao po scenariju za šestodelnu BBC-evu seriju i Ä•ija je priÄ•a smeštena u
podzemni London, veoma
originalno osmišljen od strane Gejmena. Osim veoma dobre priÄ•e koja vam ne
dozvoljava da knjigu ispustite iz ruku, ova knjiga nam nudi galeriju izuzetnih
likova. MeÄ‘u njima svakako treba izdvojiti gospodu Krupa i Valdemara, par
psihotiÄ•nih plaÄ‡enih ubica, Ä•ije portrete Gejmen daje na uvid veoma znalaÄ•ki,
stvarajuÄ‡i modele savršenih psihopata sa smislom za crni humor i ironiju, Ä•ija
deÄ•ija veselost i bezbiÅ¾nost je tolika, da vam na kraju postanu simpatiÄ•ni i
pored surovosti i bestijalnosti kojom odraÄ‘uju svoj posao. ZvuÄ•i apsurdno, ali
to je, ustvari, Gejmenova mala igrarija Ä•itaoÄ•evom psihom i emocijama, nešto za
šta su sposobni samo veliki majstori. Ono što se moÅ¾e zameriti
"NikadoÄ‘iji" je pišÄ•eva nedovoljna uveÅ¾banost kada su u pitanju duÅ¾e
prozne forme, kao i preterana bajkovitost u romanu koji u svojoj osnovi treba
da bude horor. Ipak, iako nije njegovo najbolje ostvarenje, iako na momente

pati od poÄ•etniÄ•kih grešaka, propusta i nedoreÄ•enosti, za "NikadoÄ‘iju" moÅ¾e da se kaÅ¾e da je solidno štivo, nešto kao najava onoga što tek treba da usledi.

To nije bio prvi Gejmenov roman. Još 1989. on je u saradnji sa Terijem PraÄ•etom (Tery Pratchet), Ä•uvenim autorom serije romana o Disksvetu napisao roman "Good Omens" u nas izdatom od strane izdavaÄ•ke kuÄ‡e Laguna iz Beograda i prevedenom kao "Dobra proroÄ•anstva" (mada je naslov priliÄ•no dvosmislen i mogao bi da se prevede i kao "Dobra znamenja"). U pitanju je duhovita burleska na temu smaka sveta napisana u Monti-Pajtonovskom maniru, sa tipiÄ•nim britanskim humorom prepunim apsurda, cinizma i ironije. U njemu su Gejmen i PraÄ•et, opisujuÄ‡i jedan uvrnuti i neuspeli smak sveta izvrgli ruglu same osnove na kojima se temelji zapadna civilizacija. PoÄ•ev od demokratije, slobode i religije, preko potrošaÄ•kog društva pa sve do politiÄ•ke korektnosti. Stavivši u Å¾iÅ¾u priÄ•e male ljude, sa svim njihovim vrlinama i manama, izmanipulisane od strane sila zla i sila dobra (dovodeÄ‡i u pojedinim situacijama oba ova principa u pitanje) koje u knjizi predstavljaju anÄ‘eo Azirafal i demon Krouli, oni su uspeli da stvore jedno uspelo multiÅ¾anrovsko ostvarenje. U tim malim nemoÄ‡nim ljudima, savremeni Ä•ovek lako prepoznaje sebe samog: zavedenog, lakovernog, sebiÄ•nog, otuÄ‘enog i iznad svega preplašenog demonima koje je stvorio sopstvenom rukom. Iako Ä‡e vas Ä•itanje "Dobrih proroÄ•anstava" u priliÄ•noj meri nasmejati, konaÄ•na poruka ove izvanredne knjige daleko od toga da je duhovita. Gejmen i PraÄ•et su nam u njoj rekli da je kraj sveta blizu i da je Ä•oveÄ•anstvo u isto vreme i njegova Å¾rtva i njegov uzrok.

nastaviÄ‡e se...